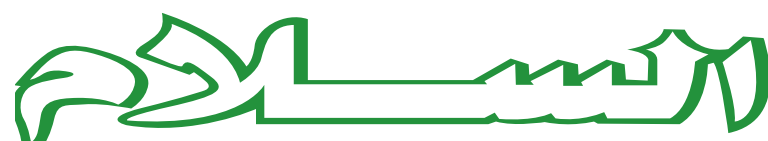

Бисмиллагъи ррягъмани ррягъим!

АССАЛАМ

www.assalam.ru

НА ТАБАСАРАНСКОМ ЯЗЫКЕ

МУСУРМНАРИН ГАЗАТ

№9 (70) сентябрь 2009-ну йис. / Рамазан-Шаввал 1429 / Табасаран чIалниинди вазлик саб ражну удуубчIуру. Къимат 15 манат

МЕТЛЕБЛУ ГЮРЮШ

Дмитрий Медведев – Кафари Къавкъаздиъ

Гъаддиз мушваъ муфтиятдин метлебувал зурбаб ву. Регионарин кюмекниинди учвхъан гъадрадин читинвалар арайиан адагъуз шалчвухъан.

Республикийрин улихь-кIулихь хъайидариз ва диндин идарийрин вакилариз учву сатIиди дюнъайин динарин тереф уьбхюрайивализ-экстремизмийиз, яшайиш жигъатнаан барабарсузвализ къаршу ляхин гъабхбаз лигну чухсагъул пуз ккундузуз. Учуз ужуйи агъгъчуз, фицики учвуз лапра читин шартIариъ зегъмет зигувал алабхъура, гъеле бязи вахтари жвуван хусуси уьмриз кьурхуллувалра ади.

Исламдин жямаятлугъ аьхиримжи йисари жанлу шула, мистар тикмиш аплура, урхбан заведенйир, медениятдин центрар ачмиш аплура. Узу узухна тувнайи улупбариз гъилигунза. Гъар йисан Кафари Къавкъаздин республикийриъ 100- дихъна цийи мистар тикмиш аплура. Гъелбетда, му лапра дикъатлу цифра ву. Саб гъяфта мидиз улихъна Къавкъаздиъ шубубпи исламдин университет ачмиш гъапIну.

Федералин гьюкмарин асас гъайгъушин агъалйирихъди рюгълувалинна-эдеблувалин тербия артмиш аплувал ву. Гъадму жюрейин гъайгъушин мусурман диндин идарийринна ву.

Гъайифки, гъелелиг гъамусра бандитарин дестйириз чпин хлинцарикк жигъил ксарин тахсиркарвалин гъаракатар урхюз удукъура. Думу гъякIу дюшюш ву. Ва гъаддихъди аьлакьалу вуди, узу фикир аплураза, ухъу Кафари Къавкъаздиъ жигъиларихъди ляхин гъабхбаан сатIланди вуйи программа тартиб дапIну ккунду. Думу узу арайиз адагъурайи теклифарикан саб ву.

Аьхиримжи вахтна Кафари Къавкъаздин мусурмнарин координационный центри исламдин дюнъайин жара уьлкйирихъди аьлакьйир

кIулихь хъайидарихъди сюгъатар гъапIган.

Гъаму гюрюшдиъ удучIвну гъулхдарин улхбарихъ хъпехъбалан къяляхъ Президент Дмитрий Медведевди гъадрадикан гизафдарин теклиф гъюбхну. Магъа сакъюдар теклифар: телевидениеийин диндин образованиеийин передачйир (канал) ачмиш аплувал, жара уьлкйириз гъягъру ксарин зиин гюзчивал гъабхувал, ухъу экстремистариз «исламдин экстремистар» дупну ккундар, дурариз бандитар пувал дюзди гъюра, гъартерефлуди муфтиятдин исламдин диндин

жанлу аплура. Думу ужуб ляхин ву. Гъаци вуйивал узур гъисс гъапIунза - асас дин ислам айи уьлкйириз командировкайиз гъушу вахтна ва гъадму государствйирин улихь-

кIулиъ айидарин ад за аплувал гъазанмиш дапIну ккунду. Гъадму терефнаан учвхъан урусатдин государственной ичв тереф уьбхрувалиин умудлу хъуз шулчвухъан.

Авгъустдин 28- пи йигъан Сочийиъ Урусатдин Федерацияийн Президент Дмитрий Медведев Кафари Къавкъаздин регионарин кIулиъ айидарихъди ва муфтийирихъди гюрюшмиш гъахъну.

Гъадму гюрюшдиъ иштирак гъахъну: Къибла федералин округдиъ Президентдин гъаммишанлугъ вакил Владимир Устинов, Адыгейин, Дагъустандин, Ингушетияийн, Кабардино- Балкарияийн, Карачаево-Черкессияийн, Чечендин республикийрин президентар ва гъадму республикийрин муфтийир ва хайлин жарадар.

Президентди гъадушваъ мяналу улхбар гъапIну. Учуз айи мумкинвализ дилигну

Президентдин улхбаан асас терефарихъди учву таниш аплурача. Дугъу гъапну:

- Урусатдин мусурмнари, жара аьдати динарин вакиларихъди сабси, гъар вахтна уьлке артмиш аплбан ляхниъ тясирлу аманат дивну ва гъарган думу уьбхбан ляхниъ мянфяаьтлу ляхин гъабхури гъахъну. Гъаддиз гъи Кафари Къавкъаз культура ва миллетарин жорбежорвал жигъатнаан лапра успагъи йиш ву. Кафари Къавкъаздин республикийриъ Урусатдиъ айи вари 182-дикан 157 миллетдин вакилар яшамиш шула. Гъаддихъди сабси чпи исламдихъди аьлакьалу аплурайи агъалйирин къадар шубубдик къюбIлан артухъдира кади пай ву.

Нумрайиъ:

<p>2 МУСУРМНАРИЗ АБГЪЯДИ ККУНДУ</p> <p>Пайгъамбарин уьмур агъю аплбан метлебувал</p> 	<p>3 ВАЖИБ ВУЙИ ЛЯХНА</p> <p>Мубарак ваз Рамазан</p> 	<p>4 РАМАЗАНДИН ВАЗЛИЗ УЖУБ ПЕШКЕШ</p> <p>Уж'вал аплуз гъялак йихъай, инсанар</p> 	<p>6 БАРКАЛЛУ УЬМУР ХЪАПИУ КАС</p> <p>Агъмад-Гъясамудин ал-Гурихъи</p>
---	--	--	---

"АССАЛАМ" ГАЗАТДИЪ ГИРАМИ БИКIБАР А, ДУРАР МАРЦЦИ ДАРУ ЙИШВАРИХЪ ДИРЧУЗ ШАРИАЪТДИ ИХТИЯР ТУВРАДАР

МУСУРМНАРИЗ АБЪГЪЯДИ ККУНДУ

Къурамугъаммад-гъяжи
РАМАЗАНОВ

Мусурман гъардшари ва чйири Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан гъартеревфлуди абъговалар гъадагъ-баз асас фикир тувну ккунду. Сабпи нубатнаъ ухъу Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъгю аплуз буржлу вухъа, гъаз гъапиш Аллагъу Тааълайи Мугъяммадтлан ﷺ артухъди лайикълу вуйидарикан гъич сарра халкъ гъаплундар.

Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъговалар гъадагъувалин метлеблудвал неинки инсанар уч дапъну, дугъан уьмрикан ихтилатар аплувал дар, хъа къюред Дюнйрирра хушбахтвал гъазанмиш аплувал ву. Инсаниятдин уьмри Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ уьмрихъди тевуз шлуб сабра адар.

Пайгъамбарин ﷺ тарихнаъ марцци ва бегъемди вуйи гъакълувал атлабгна. Пайгъамбарин ﷺ вари гъаракатарий, ляхнариъ ва гъайгъушнариъ Исламдин гъакънаан гъаврикк ккаувал рякъъюра. Думу Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ уьмур абъгю апъбан асас метлеб ву. Эгер лапра яркъуди улхуруш, думуган, дугъан уьмрикан абъгю аплури, жвуваз гизаф къадар хайир-уж'вал бихъуру.

1. Пайгъамбарин ﷺ гъакълуваликан ва абъдатнан даруваликан абъгю аплуб.

Пайгъамбарин ﷺ уьмур абъгю апъбан метлеблудвал

Саб жерге исламдин дару ахтармишар гъахру аблимари Пайгъамбарикан ﷺ пачагълугъдин абъху регъберси, полководецси ва реформаторси ва гъ.ж. биклура. Хъа ухъу, Пайгъамбарин ﷺ тарих абъгю гъаплган, Мугъяммад ﷺ Аллагъу Тааълайи кадагънайи Чан Вакил ва Пайгъамбар вуйивалиин ва халкъдиз дин абъгю аплуз клури гъанайир вуйивалиин умудлу шулхъа.

2. Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъговалар гъадагъували инсандиз учувуйи яшамис хъуз улупура. Дугъу ккадапъ баркаллу уьмурсиб нумуна гъадабгъуз шлу уьмур (фунуб абъвалатнаъ гъахъишра) адар. Гъадму метлебниинди Аллагъу Тааълайи Мугъяммад ﷺ вари инсаниятдин нумуна вуди улупну. Аллагъу Тааълайи Къур'андиъ клура (мяна): «Аллагъди Гъанайир Аллагъдин ужувлариин умудлу вуйидариз варилиз ужуб нумуна ву...» (Къур'ан 33/ 21).

3. Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъговалар гъадагъували Къур'андин аятарин метлеблудвалин ва гъакълувалин гъавриъ абъхуз къюек тувру. Къур'андиъ Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ уьмрихъди ва ляхнихъди аблакълу вуйи гизаф къадар аятар а. Гъадму аятарин метлеблудвал ва гъакълувал Мугъяммаддин ﷺ уьмур бегъемди абъгю апъбан къяляхъ ашкар шулу.

4. Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъговалар гъадагъували инсандиз Исламдин гъакънаан гъакълу абъговалар гъадагъуз къюек тувру. Гъаз гъапиш Пайгъамбарин ﷺ уьмриъ Исламдин вари теревфарикан къайд дапъна. Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъгю хъували инсандиз гъалал гъарамдихъан жара аплуз, шариаъдин гъакълу къарар къабул аплуз улупуру.

5. Пайгъамбарин ﷺ уьмриъ сар касдинси, вари жямъабтлугъдин яшайишдин ва уьмрин вари теревфар ужу алауз мумкинвал тувру мисалар агуз шулу. Аллагъди Гъанайир вари инсаниятдиз марцци юкв айи насигъятчи ва тербиячи вуди гъахъну. Халкъариз Исламдин рякъюз дих апъбан бадали дугъу варитан хайирлу ва успагъи рякъар ктагъури гъахъну.

6. Ухъу Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан фукъан артухъди абъговалар гъадагъиш, дугъахъна вуйи ихъ ккунивал гъадмукъан артухъ хъибди ва гъадмукъан гужалди Къур'ан ва гъадисар уьрхюз хъиди, гъадмукъан артухъди гъаму Дюнъийи ва Ахиратдиъ бахтлудар хъидихъа. Пайгъамбарихъна ﷺ ккунивал улупрували дугъахъди гъилихъдар гъадму бадали гъеле цигъ гъючъуз гъязурди вуйи, дурари дин за гъаплну, чпин хизанартлан, багахълуйиртлан, ватантлан, девлетартлан ва уьмуртлан

артухъди.

Пайгъамбарин ﷺ насигъятар теклифар клулиз адагъувал Аллагъу Тааълайин Чан лук'рахъна ва лук'ран Аллагъу Тааълайихъна варитан абъху гъюрмат уьбхюрайивалик гъисаб ву.

Эгер Пайгъамбар жвувтлан, жвуван хизантлан, жвуван мал-девлеттлан артухъди ккун дарапъиш, думуган инсандин хъугъвал гъубкнайиб шулдар. Пайгъамбар ﷺ ккун аплуз мумкинвал тувру асас дакъат дугъан уьмур абъгю аплуб ву. Пайгъамбарин ﷺ гъакънаан ктитурари гизаф къадар китабар а. Пайгъамбарин ﷺ гъакънаан мусурман дару ксари дидикнайи китабар урхуз теклиф аплурдарза- дурар Ирвинг Вашингтон, Вера Панова, Большаков ва жарадар ву. Гъадму писателар жарарин хул'ан чпиз къабхъуб вари жин аплури тлафлариз ухшар ву. Тлафалвал аплурган тлафлари вари исккан-зиълан аплуру. Дурариз улихъна исламдин аблимари гъибиклуд гъадрари жара теревфназди илтйибкнлу. Гъацдар тлафлар Пайгъамбарин ﷺ вахтари айидар дайи. Гъадму писателарин метлеб жараб ву- Исламдин бинийр чйоргъувал.

Гъит Аллагъу Тааълайи ухъуз Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан абъговалар гъадагъуз ву дугъан суннат клулиз адабгъуз къюек туври! Амин.

Жигъад гафариинди ва ляхниинди

Къарабудагъкент райондин Губден гъулан дишагълйириин Дих апъбаан вуйи гафар: «... балихъ мягърум гъахъи дадайин, чаз ккунш милиционер ишри, государственной регъбер ишри ясана фуж-вуш жарарра ишри, хъа амма гъадугъан дерин ва гъадрархру дерд-хажалат чан фикирсузвалиан, абгъдрувалиан ясана къасустлан гъадму бай чпин теревфназди алдатмиш дапъну «ярквран гъардшарин» жергйириз гъуху ва гъацирихъ мягърум гъахъи дадайин сагъ аплуз даршлу дерд-хажалатнахъан жара аплуз шулдар. Гъадму дерд-хажалат саб саягъниинди къувватлуд ва бедбахтвалинуб ву».

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Гъакълвал кучлихъан жара аплувал абъгю аплуз ухдитлан вахт дубхъна. Мусурманарин арайиъ исламдихъна лапра ярхла духънайидар ва чпин фикир жарадари бюркюю аплуз гъузрудар думукъан адар. Гъарсариз фикир аплуз абъгъа, гъамусъаът литература къадарсуз гизаф а, абъхунуб пай ксариз Аллагъу Тааълайи рякъюз мумкинвалар тувна, ва юкъуб теревфназди гъилигган, фицдар ляхнар арайиз гъураш абъгю аплуб лазим ву. Гъар йигъан ихъ ватанагълйири йивну йихуваларин гъакънаан вуйи улупбар, Дагъустандин агълйириин ччвурнахъ гучлар ккаувалар, шариаът къурмиш аплурча клуру багъанйириинди автоматдин люле улупувалар- гъамрар вари Исламдихъан ярхла вуйидар ву.

Гъи Ислам гучлар ккаъбиинди ва абъабар тувбиинди тарабгъуз шлу ляхин дар. Къуръан тап ахи-

ратдин йигъазкъан уьмрин инструкцияси гъаплнайиб ву ва думу гъич сарихъанра тадабгъуз хъибдар. Илминна техникайин артмишвал улихъна гъабгъурайи абъриъ гъарсар касдиз гъакълувал абъгю аплуз, абъдати, улихъна душнайи къайдйириинди писвалихъди женг гъабхуз мумкинвал тувна.

Гъи гъудгнар аплувал къадагъа аплуз клури, ясана гъаждиз гъагъувал къадагъа аплуз клури гъич саркъана шлихъна вушра гъагъурайинхъа? Гъич сар касдира учв йикрувалин гучваликкъди ккъаантлан

шагъада келима урхидар. Инсан Исламдихъна марцци юкв ади ва инсанариз илзигбан ва писвалар апъбахъан ярхла вуйи фикрариккъди дуфну ккунду. Эгер Дагъустандиъ тлуркйибариинди ва милицияйин работникар йивну йихбиинди шариаът тасдикъ аплуз шулу клури шли-вуш ккъаантлан фикрар аплураш, думу дерин ккъахънивал ва гъалатлвал ву. Шариаът сифтена-сифте мусурман касдин клулиъ ади ккунду. Хъасин гъаддин къяляхъ дугъу чан гъадму клул къадагъа дапънайи вари ляхнарихъан ярхла апълиди. Гъациб шариаът тасдикъ апъбан бадали фу ккунду? Абъгю аплувал ва Аллагъдин амрик умуд кивувал. Гъич сарихъанра жара касдиз арагъ убхъуз, саунайиз ясана казиноиз гъахуз мажбури аплуз даршул. Абхиримжи йицлуд йисарин вахтари ихъ уълкейиъ гъамусъаътнакъан артухъ демократия айи вахт гъабхъундар, фицики рюгълувал дубхъну ккуниб вуди гъисаб аплура, вари йишвариъ мистар тикмиш аплура, медресйириз хуларин дараматар дивра. Яраб «ярквран гъардшариз» фу ккунди айклана? Гужниинди дадайин ва чуччун клульин клару ягълухъ илипуз? Жвуван гъардшиз эстрадайин концертдиз гъагъувал къадагъа аплуз? Яраб шлиз- вуш убхъуз гъидрибтбан бадали сифте арагъ-чяхир айи путтулкйир дюргъну ккунивалин месэла шли гъял гъаплну? Гъацир касдихъди тербияйин ляхин дубхну ккунду, фицики гъаддин къяляхъ гъадму кас арагъ- чяхир масу туврайи туканар хъайи йишвхъан ярхлади гъудучлвну гъагъруганси. Яваш-явашди инсандин клулиъ Исламдин гъюкмар тлаувалтлан ккъаан урхъ идипувал рягъти ляхин ву.

ВАЖИБ ВУЙИ ЛЯХНАР

Мугъяммад-Рамазан РАЖАБОВ,
Дагъогни шагърин имам

Мубарак ваз Рамазан

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Ухъуз гъамциб баркаван рамазандин ваз тувбаз лигну ухъу Аллагъдиз шюкюр дапну ккунду. Гъадму ваз лапра ахъю фазилатвал айи ваз ву. Амма, гъайифки, хайлин мусурман гъардшариз ва чйириз думу вазлин фазилатваликан аьгъдар. Мугъяммад Пайгъамбари ﷺ дупнайиганси, эгер чпиз думу вазлин фазилатвал аьгъайиш, дурари вари йискуб рамазан хъувал ккун апирийи. Гъаддиз, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир, гъаму Рамазандин ваз ухъу ушвар дисури, ужувлан ляхнар клулиз адагъури гъапуб лазим ву. Гъаз гъапиш гъюру рамазандин вазлиз ухъкан фу шулуш ухъуз аьгъдархъуз, хъа амма ихъ йиклувал ухъухъ хъучлукънайиваликанра гъархну ккундар. Гъит Аллагъу Тааьлайи ухъуз ушвар дисуз къувват туври!

Хайлиндариз ушвар дисбан къайдайикан лапра цибдитан аьгъдрувал фикирназ гъадабгъну, узуз гъаму макъалайиш ушварин важибарикан, шартарикан, суннатарикан ва аьдабарикан, хъа гъацира ушв ккутлру ляхнарикан улхуз ккундуз.

«Ушв бисувализ» миржиб гафнан мяна а. Йигъандин айтл ушв ккутлру ляхнарихъан ярхла вуди ва хасният

вуди. Рамазандин ваз Ваз рябкъбинди ккебгъру, хъа Ваз рябкъюрдарш, думуган Шябандин вазлин сумчлудпи йигъ тамам гъабхъиган, хъа гъацира гъакълу ксариз дябкъну, гъадрари гъапибдинди. Шаклу инсанари гъапибдиз асас духъну аьмал алуз хай шулдар.

Ушв важиб вуйи ляхнар юкьуб жюрейндар ву:

1. Мусурман хъувал.
2. Балигъ хъувал (яшнакна ккуркънайивал - 14-15 йис).
3. Фикирлу кас вуйивал (фикирсуз касдин ушв бисувалин фарз шулдар).
4. Ушв бисуз къудрат айивал (жандин сагъвал айир).

Ушв бисувал дюз (ярамиш) шлу шартлар юкьуб ву:

1. Мусурман хъувал.
2. Мумаийз (6-7 йисаь айириз).
3. Гъайз (палтарикан хъувал), бицир бабкан гъахъихъан вуйи чюрхишин марциди хъувал.
4. Гъадму ушв бисувалин ният йигъну алувал, йишвну ушв бисуз ният алувал дюзиб вуди гъисаб шулдар.

Ушв бисуз гъарам вуйи йигъар:

1. Бицил машквранна аьхю машккван йигъари.
2. Аьхю машккван къяляхъ вуйи

шубуд йигъан.

3. Шаклу йигъари (мисал вуди гъадабгъиш, Рамазандин ваз гъи ккебгърайклана, даршиш закур клури фикрарикк хъувал).

Ушв бисбан рукнар къюб ву:

1. Ният алувал (гъарсаб хъитлрхвандин гъудгнихъанмина гъачиндин (гъириндин) ахсрар ккергъайизкъан вуйи вахтна).
2. Ушв батлул алуру дюшюшарихъан уьрхюб. Дурар ву:

1. Бедендин (жандин) айтлдинди фуклара гъубшиш-ибариан улхъан ва къялхъан аьвратдиан фуклара айтлдинди гъубшиш, ясана ахту ушвниз дуфну думу ккатлабхъуз (идипуз) шули, хъа амма думу хътлюбгъиш, думуган ушв батлул шулу.

2. Инсанарихъди вушра, гъайванатарихъди вушра ягъсуз ляхнар гъапиш.

3. Макара (мукар) апибдинди ясана жара гъаракатариинди кефлу неззет гъадабгъиш, хъа нагагъ чав чалланди ясана даахнайиган нивкл рябкъбинди гъацдар дюшюшар арайиз гъафиш, думуган ккутлурдар.

4. Эдерчувал (чав тлуб йивну ясана жара ляхнариинди, хъа чав-чалланди эдерчну клури ккутлурдар, ушвар ажагъну гъитну ккунду.

5. Хпи тяфа палтарикан хъувал.

6. Бицир (велед) бабкан гъахъиган чиркишин (чюрхишин) арайиз гъафиган.

7. Велед бабкан хъувалихъди аьлакьалу вуди къяшишнар гъахъундаршра, амма ушв батлул шулу.

8. Инсан фагъумсуз-фикирсуз гъахъиган, гъеле саб бицил дакъикъайизди вушра.

9. Вари йигъан амриан удучлвнайрси, гъайранди гъузган.

10. Вари йигъан пиянди гъузувал.

11. Муртад хъувал (диндин удучлвган).

Гъаму зиихъ къайд дапнайи дюшюшар арайиз гъафиган ушв ккутлру (батлул шулу), эгер мусурман касди гъаму ляхнар аьгъади, гъаци къасустан гъапиш, хъа нагагъ гъархну ясана аьгъдарди гъапиш клури ккутлурдар.

Ушв дибиснайи касдиз хпи тяфайихъди шагъават терефнахъанди тамшйир ясана макара (мукар) алуз ярамиш шулдар-думу гъарам ву.

Ушв бисувал гъачиндин (гъириндин) гъудгниз улихъна гъуджвну уьлхураг илувал ужу ву. Хъа ушв гъибтувал - ригъ гъакъикъат ккабхъиган (алабхъиган). Ушв гъибису касди фици уьл илурударш, шид убхъурдарш, ари гъаци думу гъар жюрейин футнийирихъан, гъарам йишварихъинди гъагъбахъан, лигъбахъанра ярхла хъуб лазим ву, гъаз гъапиш ухъу ихъ гъендемар гъадрарихъанра дюрхну ккунду.

Хпирна жилир йишвну сати гъахъиган, йишвандин вахт имиди гъусул дапну ккунду, хъа нагагъ гъусул дарапди гъузиш, йигъну жиклузра шулу, амма ибарин айтлна шид убчлвбахъан жвув дюрхну ккунду. Рамазандин вазли гизаф садакъа тувуб, Къуръан урхуб уждар ляхнарикан уждарстар ву. Хас вуди ккудуклру йицлуб ушв-дурар лапра гизаф ибадат алури, мистаь иьтикъаф алури гъашиш ужу ву. Гъацира шаввалин вазликан сабпи 6 йигъан хъади-хъади ушв бисувал лапра ужу ляхин-суннат ву.

Гъит ухъуз гъарсариз ихъ Къудратлу Аллагъди – Первердигари ﷻ варитан аку вазлихъна-рамазандин вазлихъна гъарган гъюрматлуди гъитуз амур апри! Амин.

Жигъад гафариинди ва ляхнинди

« Хъа амма мусурманари рягъти рякъяр дагну ккундар, шлин-вуш уччу ва алдатмишвалин гафарихъ ва ккарагбарихъ хъугъну ккундар.

Гъайифки, жвуван ватанагълийириз гюллийр йивурайи, гизаф къадар дишагълийирикан ачли хппар, хъа гъадрарин бицидарикан йитимар алурайи ксар зиьланди диндин аьгъовалар айидар ву. Даршиш заан муджахедвалин ччурназ лайикълу хъуз ккунидари гъамци дих алууйклана: «Рамазандин гирами вазли Дагъусандин муджахетари чпин ибадат алувал жигъад жюрейинди мюгъкам апили ва муртадариз ва кафирариз саб жерге «чакърамар» тувуз гаф тувра.

Рамазандин ваз чан ужувлан ляхнариинди мялум ву ва гъаму вазлин гирамивали мусурманариз гиран

ктапуз, дурар биябур алуз, футна ипуз, сари-сариз гиран ктапуз ихтияр туврадар. Рамазандин ваз дявийр гъахуз къадагъа алурайи ваз ву. Гъаци вуйивали гъадрар къвахъни духънайивал ва дюз дарувал шагъидвал алуб чляан шулдаринхъа? Ав, диндикан бегъемди аьгъовалар адру жигъилар вахтсуз вуйи аьжлихъна хурайидар ва дурар къвахънивалиш итрайидар.

«Ас-салам» газатдиз йицлуд агъзариинди подписчикар а. Ягъчлур касдин арайиш, гъелбетда, сарвали а. Саб жерге валийр гъеле чпи-чпихъанра кмиди жин духънади шулу, яни ич газат урхурайи гъарсар касдихъан учв Аллагъдиз ﷻ гъакълуди гъуллугъ алурайивалиин шаклу дархъуз шулу. Чан гъуллугънаь айирин дюаь Аллагъу Тааьлайиз ебхъиди.

Учу учвуз дих алурача: гъарсари дюаь апинай,

дявдихъна дих алурайи къвахъни ксар гъакълуди рякъюз адаувал Аллагъдикан ккун апинай, Аллагъдикан дагъустандин жилин ислягъвал тувувал ккун апинай. Дагъустандиь яваш дарди Аллагъди Гъаънайири чав тлааб алури шлу гафниинди вуйи жигъад ккун апинай, жюрбежюр нягъакъ фикрариз ва пис ляхнариз къаршу вуйи аьхю жигъад. Тлааб апинай, Аллагъдин жумартвалиинди гафариинди вуйи жигъад мусурманарин ляхнарихъди аьлакьалу шлуганси, фицики гъакълуди динагълийири чпи гъурху гъарсаб гъадисдиь дупнайиб ва чпиз гъебхъу дюьйир тамам дапну ккунду. Гъит Аллагъди ухъуз рягъимлувал туври!

«Ас-салам» газатдин редакция

ШЛИ ГЪАЦИ ГАФНИИНДИКЪНА ГУНАГЪНАН ЛЯХНИЗ ТЯСИР ГЪАПИШ, ДУМУ ГУНАГЪНАН ЛЯХНИЪ ИШТИРАК ХЪУВАЛИК ГЪИСАБ ВУ

ГЪАДИС

РАМАЗАНДИН ВАЗЛИЗ УЖУБ ПЕШКЕШ

Пирмягамед КЪАСУМОВ
газатдин редактор

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Гъаму макъалаин кљулиъ «Ужвал аплуз гъялак йихъай, инсанар» кљуру гафар тувнайивализ чан себеб а, фицики ухъуз къадарсуз ккуни Мугъяммад Пайгъамбари ﷺ чан вахтари кми- кмиди гъаму гафар текрар аплури, мусурманариз чпин фикирлу уьмриъ жара ксариз шлубкъан артухъди ужувлан ляхнар аплуз, чипхъан шлу кюмек тувуз дих аплури гъахъну. Ари гъаму макъалаийъ узуз Къудратлу Аллагъ ﷻ ва мусурманар бадали лапра ужуб ляхин кљулиз адабгъуз шериквал улупу чвйириквал улхуз ккундузуз.

Гъаму улихънаси (гъякълуди улхуруш, Рамазандин гирами ваз улубкъайиз къюд йигъ ккимиди) Хив райондин Гъвандккарин гъулаъ цийи мист ишлетмишвализ тувбахъди аьлакьалу вуйи аьхю шадлугъ кљули гъубшнйи. Гъадму дарамат Абдуллагъ ва Зорге Уьлчибеговарин пулин дакъатаринди чпин гъуландари сад йисандин муддатнаъ кљулиз адабгъуб вуйи. Багъри ватандихъан лапра ярхла йишварийъ чпин хизанарихъди яшамийш шулайи гъаму къюр гъардши чпин хизанарин разивалиинди багъри гъулаъ цийи мист тикмиш аплуз къарар адабгъуру. Маншаллагъ, гъадрарин киваъ айи ният гъамус Къудратлу Аллагъдин ﷻ амринди кљулизра адабгънайивалик гъисаб ву.

Аьхиримжи вахтна гъамкъан аьхю гъулаъ мист адрувалин гъайифвалар зигру мусурман ксар гизаф айи. Ари гъаддиз Уьлчибеговарин хизандиан вуйи баярин терефнаан пулин дакъатарин кюмек хъувал себеб вуди тажрубалу тикилишчи Гъясрат Шябановди мист тикмиш аплуз устадвал кайи тикилишчийрин десте тешкил аплуру. Маншаллагъ, Гюльмурад Уьмаровди, Демир Бабаевди, Султан Аьлимирзаевди, Мягъмуд Рамазановди, Гъябид Шябановди, Рустам Къурбановди мистан тикилишдин ляхнар вахтниинди ва заан ери ади кљулиз адагъну. Узухъди гъабхъи сюьбатнаъ Абдуллагъ Уьлчибеговди (дугъаз гъуландари гъюрмат-

лувалиинди Абдул кљуру) про- раб Гъясрат Шябановди чав ихтибар гъапу пулин дакъатар намуслувалиинди тикилишдин метлебариз ишлетмиш аплувал разивалиинди къайд гъапнийи. Гъациб хайирлу зегъмет зигу- вализ лигну, иншааллагъ, вари гъуландарира сабпи нубатнаъ Абдуллагъдизна чан бицинур чве Зоргейиз ва тикилишчийри- риз аьхю чухсагъул мялум аплура. Гъеле вари гъулан жямаят ва ихъ республикаийин жюрбежюр шагърариан ва гъуларин гизаф къадар хялар дуфнайи ва гъамциб аьхю шад- вал гъабхурайи шараитдиъра кмиди Уьлчибеговари чпи жарадаригъан артухъди улупу- радаийи, гъязагурадайи. Гъац чпи улупували дурариз заан инсанвалин хасиятнан лишнар хас вуйивал, дурари диндихъна гъюрмат уьбхюрайивал, Аллагъу Тааьлайихъна ккуни- шин улупурайивал шагъидвал аплура.

Магъа учу Гъвандккарин цийи мистаъ «Бисмиллагъи» дупну сабпи лик иврайиган Дагъустандин халкъдин шаир, Урусатдин литерату- райин Аьхю премияийн ва Дагъустан паччагълугъдин премияийн сагъиб Мягъямед Аьгъмедовдин «Дюьйир ва мяълийир» кљуру китабдиан вуйи шиъриан гъаму цъарар киваин гъахънийиз:

**Гъарп дапну ракнарлик мукучанайчва,
Дуфнайидар вухъа
Аллагъдин улаз.
Аплу тяриф Аллагъдин
апинайчва,
Гъаддин къяляхъ аплуз
шул тяриф жвуван.**

Гъвандикк гъулаъ цийи мист ачмиш апбан шад- лугъназ ярхла севериан Абдуллагъ ва Зорге дуфнайи. Гъадрарихъди узугъубху сюь- батнаан мялум шулайиганси, гъаму серенжем дурариз чпин уьмриъ варитан багъа- луб вуди гъибгъарийи, фицики дурарихъан гъуландариз аьхю ужувлан ляхин аплуз гъабхъ- ну. Икибаштан, чпин гъулан- дарилан гъайри гъадушваз гъунши гъуларин, хъа гъац- ра ихъ республикаийн хайлин районианра мусурман ксар дуфнайи. Гъелбетда, мистан айти дабалгнаийи халачийрин мусурман гъардшар дънаийи, хъа гъяатдиъ кљуруш гъулан дишагълийир чпин мистаз дуфнайи мусурман аьлимарин Ислам диндин гъякънаан вуйи улхбарихъ дикъатлуди хъпехъ-

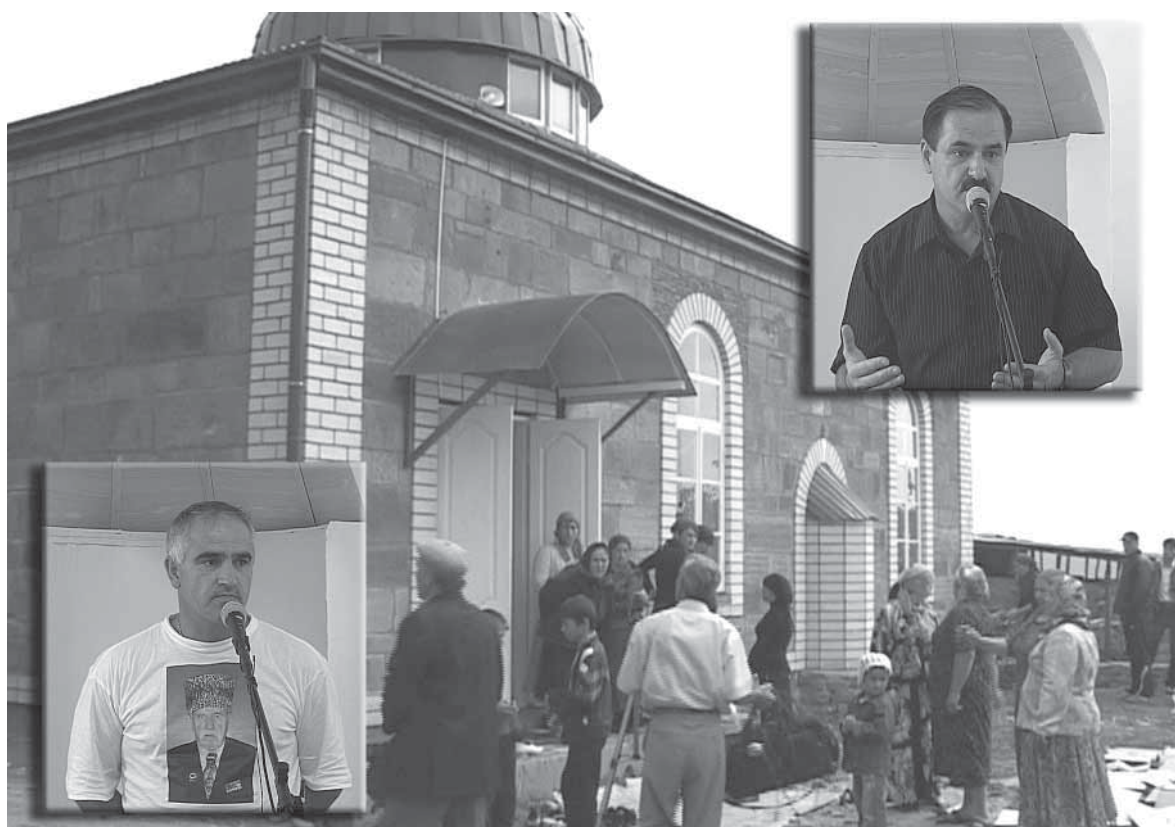
урайи ва гъадрарихъди чпира дюьйир урхурайи.

Чан сифтейин улхбаъ гъулан кљулиъ айи Фридман Асваровди чпихъна дуфнайи вари хялар тебрик гъапнийи ва гъамкъан успагъи уьмарат- Аллагъдин хал тикмиш аплбаз пулин дакъатар туву чвйири-

васият аплуру ва 1930 –пи йисан успагъи уьмарат- гъяд тикмиш дапну ккудубкљуру. Гъацира Гъяжикъуттай халуйин пулин дакъатаринди Хив райондиъ къюбсана гъяд тик- миш гъапну, кљура. Думу гъа гъубзри, гъадму касдиз неин- ки бицини гъалмагъал дебккбан,

дурар:

Абдуллагъ: - Узугъу йиз хизандихъди бицини ватан- дихъан- йиз гъулхъан лапра ярхла ерлешмиш дубхънайи йишваъ яшамийш шули 31 йис ву. Ав, гъамус Цийи Уренгойиъ лихураза ва яшамийш шула- за. Мягъягъалаийн политех-

ва тикилишдин ляхнар кљули гъухдариз вари уч духънайи- дарин терефнаан чухсагъул мялум гъапнийи.

Гъвандккарин гъул дев- летлу тарих айиб ву. Гъулан ужур жямаятлугъ кас Рамазан Бабаевди узугъу ихтилат гъапганси, гъа- душван агъалийр вуйи Гъяжикъуттай Ханмягъямедов ва Риза Гъясанбегов къибла Дагъустандин вари йишвариз адлу вуйи ксар гъахъну. Мисал бадали Гъяжикъуттай халуйи- кан вуйи сакъюдар далилар киваин аплухъа. Думу учв къа- дарсуз жумартлу ва девлетлу кас вуди гъахъну. Дугъаз айи чарвийрин лиж лапра аьхюб вуйи. Читинвалиъ ахъу гъар- сар мусурман касдиз дугъу гъарсабдин кюмекар аплуийи. 1926- пи йисан гъадугъан пулин хусуси дакъатаринди гъаму гъулаъ мист дивну ва чаз айи аьхю девлетнаан закат ва садакъа пай аплуийи. Гъяжикъуттай халуйиз гъадму йисан аьхю гъядра тикмиш аплуз ккун шулу, хъа амма думу рягъматдиз гъягъюру. Учв йиклайиз улихъна гъадму касди чан хизандин вакилариз чпиз айи девлетнан саб пай гъадму гъяд тикмиш апбан метлебариз харж аплувал

хъа гъацира гъеле душман- валиъ айи терефарра кмиди мясляатнахъна хпан устад- вал ади гъабхъну. Думура (чпин гъуландари гъисаб аплурайиганси) дугъаз Аллагъу Тааьлайин терефнаан тувнайи берекет вуди гъабхъну.

Райондин администрацияйин терефнаан гъадму шадлугъ- наз дуфнайи Герман Асваровди чан улхбаъ къайд гъапганси, Гъвандккарин гъулаъ цийи мист ишлетмишвализ тувували асас вуди гъулан жигъиларин арайиъ эдеблувалин, рюгълу- валин тербия ужу аплуз яркъу мумкинвалар тувиди, фици- ки иллагъки марцци Исламди инсанариз анжагъ ужувлахъ- на, аькъюллу ва эдеблу уьмур хъапбахъна, гъюкмар дюзди кљулиз адагъбахъна дих аплура.

Гъаму ражну мистан спон- сорар вуйи чвйир Абдуллагъ ва Зорге чпин гъуландарин ва хяларин улхбарихъ дикъатлу- ди хъпехъурайи ва дурариз чипкан артухъ тярифар дапну ккундайи. Гъеле узугъу гъад- рарихъди жаради гъубху сюь- батнаъра дурар чпин ччвур- нахъ вуйи тярифнан гафари- хъан ихтиятди гъузрайи. Ичв арайиз, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир, гъадрарин фикрар адагъураза. Магъа

никум, хъа гъаддин къяляхъ Тюмендин индустриалин институт ккудубккъан жюрбе- жюр ляхнарийъ гъилихунза ва йиз хиларинди гъялал зегъ- мет зигури уьмур хъаппраза. Гъамусяаъ Заполярыйин про- изводстойин ляхнихъди ва техникаийихъди тямин апбан базайиъ начальникди лиху- раза. Йизна йиз чвйирин ва ич хизанарин уьмриъ хайлин жюрбежюр читинвалар алахъ- ну. Хъа амма учу Къудратлу Аллагъдин ﷻ жумартвалиин ва Дугъу учуз кюмек тувру- валиин умудлу шули гъахъун- ча, ва, иншааллагъ, ич мет- лебар кљулиз адагъуз мумкин- вал гъабхъунчуз. Ав, гъарсаб ужувлаз ужувлиинди жаваб тувну ккунду.

Сад йигъан ич чвйирин хизанарин советдиъ учуз айи пулин дакъатаринди багъ- ри гъулаъ цийи мист тикмиш аплуз къарар адабгънийча. Ич бахтнаанси, гъадму дара- матдин ляхнар кљулиз адагъуз шлу намуслу кас – Гъясрат Шябанов гъидихънийчуз. Маншаллагъ дугъаз, устийриз ва гъуландариз! Гъарсабдикан аьгъю Аллагъдиз ﷻ ккуни ва учу ихтибар гъапу гъадму ляхин баркаллуди ва вахтни- инди кљулиз адабгъийн учу

РАМАЗАНДИН ВАЗЛИЗ УЖУБ ПЕШКЕШ

Инсанар

къадарсуз шад вуча.

Зорге: - Сабпи нубатнаъ къайд аплуз ккундузуз, фицики узуна йиз ахюнур чве Абдуллагъ гычра коммерсантар дарча, учу гъарвахтна производствойиъ лихурайидар ва гъялал зегъмет зигбиинди гъазанмиш аплурайидар вуча. Гъит вари-дари фикир апри, фицики учу гъаму мист тикмиш аплбаз ва дидин вари ляхнар клулиз адагъбаз харж гъапу пул гъялал зегъметниинди арайиз гъабхиб ву. Учу ич гъуландариз ужувлан ляхин аплуз къаст гъапулнча ва гъадму къаст клулиз удучлвбиин гъамус къадарсуз шадра вуча. Гъит гъарсар касди чан жямаятъдиз чахъан шлубдиинди ужувлар апри. Учур ярхла севериз гъягъбан ва гъадушваъ уьмин хайлин йисар гъаббан къисмат гъабхъну. Узура йиз ляхин аьдати гъуллугъар клулиз адагъбалан ккебгъунза: бурильщикдин кюмекчи, бурильщик, буровой ляхнарин уста, ахюнур уста.

Ихъ абйир-бабарин ва дъвдин къяляхъ бабкан гъахъи веледарин уьмин гъялар читиндар гъахъну. Учур ахю хизан ачуз: ич дахайина дадайи урчлвур велед (ургур бай ва къюр риш) ахю ва тербияламиш гъапулну. Думу зарафат ляхин вуйинхъа? Ич гага Хуршид Ватандин Ахю дъвдин активный иштиракчи вуйи, «Хивский» совхозди инженервалин гъуллугънаъ гъахир ву. Гъамциб аьгъвалатназ лигну уьми учур ич къувватниинди арайиз удучлвиз мажбур гъапулну.

Миллионщиковдин ччуурнахъ хъайи Грозныйин нафтлин институт ккудубкбалан къяляхъ Ярхла Северин райониз лихуз гъушунза. Гъамусяаът йиз хизандихъди Ямало-Ненецкий автономный округдин Газ-Сале клуру поселокдиъ яшамаш шулаза ва хайлин йисари жилин дъветар ахтармиш аплбан карханайиъ ахюнур мастервал аплураза. Ав, учу гъялалвалиинди гъазанмиш гъапу пулин дакъатар багъри гъулаъ мист дивбан метлебариз харж гъапулнча. Гъацци аплувалиин шад вуча. Гъит ич терефнаан вуйи пешкеш багъри гъуландарин хайирназ ибшири!

Халкъдин Собраниеин депутат **Нариман Асваровди** гъаму шадлугъназ гъафи багъалу хялариз чухсагъул мялум гъапулну ва Дагъустандин мусурмарин Духовный управлениейин улихъ-клулихъ хъайидариз гъаму серенжемдиз дикъатлу фикир тувбаз лигну баркаллагъ гъапулну. Гъелбетда, дугъура Уьлчибеговарин ахю хизандиан вуйи чвийрин баркаллу ляхин вари мусурман гъардшариз ва чийриз лайиклу нумуна вуйивал жараци къайд гъапулну. Ислам динди ихъ жямаятълугъдиз ахю ужувлар тувру. Иллагъки артмиш шулайи насил намуслувалиинди ва дугъривалиинди тербияламиш аплбаз дидин къувватлувал ва метлебувал зурбаб вуйиваликанра гъапулну, фицики динди

наркоманияйихъди, пиянискевалихъди тясирлу женг гъабхуру ва халкъарин арайиъ ислягъвал, дуствал уьбхюз дих апуру, ихъ жямаятълугъдиъ гъелелиг текрар шулайи чиркин гъяракатарикан ачухъди клуру.

Дагъустандин муфтийин РД-ийн Къибла терефнаъ айи вакил **Сулейман-гъяжи Тагъибеговди** чан улхбаъ гъапиганси, гъаму ва гъатмуну дюнйириъ инсандиз айи дъветарикан, шадваларикан варитлан ужуб ва заануб Аллагу Тааьла чакан рази вуйивал ву. Рюгълувалин тербия тувбан ужуб аьгъвалат арайиз хруб, гъелбетда, жямаятълугъ ву. Гъадму терефнаан инсанарин уьмур ужуб терефнаан артмиш хъуз тахсирклар, кучлхяр ва къюб маш гъиврудар айи жямаятълугъдиъ ужу шуйклан, даршиш гъяклу Исламди агъавал аплурайи, чан ляхниъ асас вазифа-метлеб Сар вуйи Аллагъдихъ хъугъувал тасдикъ аплурайи жямаятълугъдиъ? Ари Аллагъдин хал-мист ихъ динагъли гъардшари Къудратлу Аллагъ бадали Ислам диндихъна дих апру йишв ву.

Дагъустандин Огни шагърин имам **Мугъяммад-Рамазан Ражабовди**, Хив райондин имам-**Мансур Везировди**, Дербент райондин Хазар гъулан имам **Арсланяли-гъяжийи**, Мягърамкент райондиан – **Юсуф-гъяжийи**, Агъул райондиан – **Къурбан Рамазановди**, Чювккерин гъулан администрацияин вакил **Сейфулла Къазимьягъмедовди** ва хайлин жара ксари гъийин уьмириъ арайиз дуфнайи хайлин читинваларикан ва марцци Ислам диндин рякъюъ намуслу зегъмет дизигну ккуниваликан гъапнийи. Гъарсар кас улхбалан къяляхъ али-мари мевлюд давам аплуйи, уч духънайидар Къуръандиан вуйи аятарихъди ва сурйирихъди таниш аплуйи.

Гъелбетда, узу гъвандккарин жямаятъ багъри табасаран члалниинди удучлвурайи «Ассалам» газатдин ляхнихъди таниш гъапнийиза ва гъадму газатдиз подписка аплбахъна жалб апру тясирлу гафар гъапнийза. Дугъридан, гъамкъан ахю гъулаъ сакъюдар ксаритлан подписка дапнадар. Йиз сюгъбатналан къяляхъ йицлбаринди ксари гъюру вазлихъ-антина «Ассалам» газатдиз подписка аплуз гаф тувнийи. Ари лигухъа, иншааллагъ, вушра гъадрари чпи туву гаф намуслувалиинди клулиз адабгърувалиин умудлу хъидихъа.

Гъвандккарин жямаятълугъди мистан спонсорар вуйи Абдуллагъдиз ва Зоргейиз чпи улупу заан инсанвалин гъяракатназ, жумартвализ ахю чухсагъул мялум гъапулну ва гъадрарин баркаллу ляхникан вуйи хялар уьмурлуг вуди гъуландари наслиан-наслиз чпихъди гъахиди.

Гъит Аллагу Тааьлайи ухъуз гъарсариз ихъ ужудар ниятар, къастар клулиз адагъуз кюмек туври ва ухъу бедбахтваларихъан уьрхри! Амин.

СУАЛ-ЖАВАБ

Дишагълийириз накъвдихъна гъягъюз ихтияр туврайин?

«Хайирлу аьгъюваларин хазна» клуру китабдиан

Чиркейиан вуйи **шейх САИД-ЭФЕНДИ**

Жили жвийириз накъвдихъна гъягъювал къадагъа дапнадар, гъеле гъацци аплувал ужуб ляхин ву. Накъвдихъна гъягъюз варитлан ужубсиб ва артухъди савабар тувру вахт (аз-зияра) гъарквандин гъудгнин къя-

Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиз асас духъну, зиихъ дупнайи шартлар клулиз адрагъру дишагълийириз нянатлу аплуди. Жикъиди улхуруш, накъвдихъна (никърихъна) гъягъбан метлеб Аллагу Тааьлайихъна илтликну гъаклидарихънди гъурху дъюйир къабул аплувал, мумкинвал аш Къуръан

ляхъ вуйи вахт (аль-аср) ву: хамис йигъан, жвумийизди вуйи хябяхъган, вари жвумийин йигъан ва шембе (киш) йигъандин гъачининган. Бязи аьлимари элгъетдихъан итни йигъаз вуйи вахтра гъаклидарин накъварихъна (никъарихъна) гъягъюз ужуб вахт вуди гъисаб аплура.

Дишагълийирикан улхуруш, дура-риз накъвдихъна (никърихъна) чпичипланди гъягъюз ихтияр тувра, эгер гъадму накъв (никъ) гъулан багахъ хъаш. Эгер гъулхъан ярхла ерлешмиш дубхънаш, думуган дишагъли анжагъ шариаьти ихтияр тувнайи къайдаийинди – жилижвивахъди гъягъюз ихтияр а, ва гъамциб шартниинди, фицики эгер пайгъамбарин, динагълийи-рин, гирами ксарин (авлийири), хъа гъаццира лапра багахълу ксарин накъварихъна (никъарихъна) гъягъюруш.

Дишагълийириз зиихъ кудухнайидарилан гъайри вуйи ксарин накъварихъна (никъарихъна) гъягъювал хай шулдар (караха ву), гъеле накъв (никъ) гъадму гъулан багарихъ хъашра. Дидланна гъайри, накъвдихъна (никърихъна) гъягъюз ният айи дишагълийириз саб жерге шартлар а, иллагъки гъамцдар: жилирин ва учв уьрхюрайири терефнаан ихтияр ади ккунду, анжагъ шариаьти ихтияр тувнайи жюрейин палат алабхънади ккунду, накъвдихъ (никърихъ) гъаму дюнъийин ляхнаркан-гъайгъушна-рикан гафар-члалар дапну ккундар, ишури гъарйир-сесер аплуз хай шулдар ва жиларигъди гъидикъузра ярамиш шулдар. Гъаму жюрейин шартлар клулиз адагъурдарш, дишагълийириз накъварихъна (никъарихъна) гъягъювал къадагъа дапна.

урхувал ва жвуван гележегдин аьжалнакан кьваин аплувал ву.

Эгер дишагълийириз накъвдихъна (никърихъна) гъягъюз хай шулуш, анжагъ гъаму шартлар клулиз адагъбиинди хай шулу, хъа чпи-чипланди ялгъузди, вари дюнъя вуйибси алвер аплуб метлебниинди гъягъру дишагълийирикан фу дупну ккунду?! Гъит Аллагу Тааьлайи дишагълийириз чпин жилари гъазанмиш аплрубдиин рази хъуз ва чпин хуларий гъузуз кюмек туври!

Жвумийин йигъан рягъматдиз душнайи чпин абйир-бабарин накъварихъна (никъарихъна) гъягъру ва гъадрариз «Я-син» сура гъурху гъарсар касдин гунгъарин аьфв аплуру-гъадму сурайиъ айи гъарфаркъан ва гафаркъан гунгъар кашра. Эгер абйир-бабариз дура чливици имидишли-вуш гиранар ктаури гъахънуш, хъа гъадрар кечмиш гъахъихъан шву-малвал зигури гъахънуш ва Аллагу Тааьлайикан гъаддиз лигну чпин гунгъарин аьфв аплувал ккун аплури гъахънуш, думуган гъаццир велед чпин абйир-бабариз чливици имиди рази ктаури гъахъириз ухшар хъиди.

Эгершли «Аль-Курси» аят гъурхиш ва Аллагъдикан ﷻ накъвдиъ (никъриъ) айи варидариз савабар тувувал ккун гъаплиш, думуган гъарсар накъвдиан (никъриан) ягъчлвур нур удучлвур ва накъвар (никъар) яркъу шулу. Гъаццира,шли «Я-син» сура гъурхиш ва гъаддин саваб дукнайидариз тувуш, думуган гъадму кечмиш духънайи вари ксариз тувру аьзабар пчлу хъиди, хъа сура гъурхуриз гъадму накъваригъ (никъаригъ) кивнайи ксарин къадаркъан савабар тувиди.

ШЛИ ГЪЮЖАТАР БАДАЛИ ЯСАНА ЧАН АГЪИРВАЛ УЛУПУЗ КІУРИ АГЪЮВАЛАР
ГЪАДАГЪНУШ, ГЪИТ ЧАВ ЧАЗ ЖЕГЪЕНЕМДИЗ ЙИШВ ГЪЯЗУР АПІРИ

ГЪЯДИС

БАРКАЛЛУ УЪМУР ХЪАПИУ КАС

Агъмад-Гъясамудин ал-Гурихъи (1915-2002)

Ансар РАМАЗАНОВ,
Табасаран райондин
Жулжагъ гъул

Дин тарабгъувал жигъатнаан читинвалар алахъури гъахъи чан девриъ Ислам диндин рякъ дацІрабкІди хъапІдарикан сар аьлимдин бай Агъмад-Гъясамудин вуйи. Думу 1915 – пи йисан Табасаран райондин Гурихъ гъулаъ адлу аьлим Зияуддин Юсуф- гъажийин хизандиъ бабкан гъахъну. Агъмад- Гъясамудин бабкан хъайиз улихъна гъадрарин хизандиан вуйи юкъур бай- веледар кечмиш гъахънийи. Дердлу хиялари ккагънайи гагайи ва дадайи Къудратлу Аллагъу Тааьлайикан чпиз велед- бай тувувал ккун апІури ккарагуйи.

1913- пи йисан Зияуддинна Агъмад - Гъясамудин Стамбулиз гъягъюрайи- ган, дугъан шейх Агъмад- Гъясамудиндиз чан мюрид- дин пашман гъял гъябкъиган, дугъхан хизандин гъяларикан хъайи- хъайибси гъерхру. Юсуф- гъажийи шейхдиз чан киваъ утІукънайи гъамлу фикрарикан, дерднакан ктибтуру. Шейхди дугъаз сабур тувру ва чан къюрпи хпирикан велед- бай хъиди кІуру. Гъаци пувалиинди дугъан юкІвра шад апІуру. Гъеле дугъу бабкан гъахъи гъадму веледдин чан ччвурра иливай кІури, теклиф апІуру.

Магъа дурариз велед- бай къисмат шулу - 1333- пи йисан рабаъ-сани вазлин Ю-пи йигъан (хамис йишвазди). Дурарин шадвалин къадар адайи. Ва дугъу чаз гъацир адлу аьлимди- шейхди туву васият кІулизра адабгънийи – гъаму аку дюнъайиина халкъ гъапІу веледдин Агъмад-

Гъясамудин кІуру ччвур илив- нийи. Уьмур улихъ гъябгъбахъди дурарин хизандин къадарра артухъ хъуз хъюгъу.

Аллагъди ﷺ Гъясамудиндиз ужуб зигъим тувувувал къисмат гъапІу ва дугъу чаз Аллагъди ﷺ тувубдикан мянфяаьтра ктабгъну. Гъясамудинди вари дарсар юкІв хъади урхури гъахъну. Чаз айи зигъимлувал себеб вуди дугъаз читин дарсар адайи. Дугъан сарпи мялим чпин гага вуди гъахъну ва дугъу чан бализ сифте аьраб илмин аьгъювалар тувну. Цийи аьгъюваларин дережа за апІуз юкІв хъайи жигъилин аьшкъ- лувалин гъиссар яркъу шулу. Дугъан гагайиз лапра дерин аьгъювалар ади гъахъну ва кивру гъарсаб дарс бицІидариз гъаргандиз вуди кІваин гъуб- зру саягъниинди тешкил апІури гъахъну. Сабсана терефнакан дарпиди гъузус шулдар, фицики мялимдин чпихъ урхурайи- дарихъна вуйи тІалабарра

аьхюдар гъахъну, иллагъки дугъу чан балин урхувалин зиин мягъкам гъозчивал гъаб- хури гъахъну- чаз айи гъар- саб азад вахтнан дакъикъйир анжагъ мянфяаьтлуди, диндин рякъюъ айириз хайир шлуганси тешкил апІури.

Гъуландари ва чаз таниш вуйи ксари дугъаз Гъясамудин дупну гъибтуйи. Гъясамудин советарин деврин вахтна жавабдар гъуллугъариъ гъилихну ва чан улихъ див- найи вазифйир намуслува- лиинди кІулизра адагъуйи. Гъаддихъди сабси дугъу дин- дин рякъра дугъривалиинди хъапІри гъахъну. Дурарин гага Зияуддин-эфенди 1932- пи йисан рягъматдиз гъушну. Думу вахтна Гъясамудиндин яш 18 йис бегъем дубхънадайи. Чпин гага кечмиш гъахъиган дугъаз лапра аьхю читинвалар алахъуру. Гъясамудин сифте йисари багъри колхоздиъ ва гъулан Советдин жорбежор гъуллугъариъ лихури гъахъну. Хъа ягъчІвурпи йисари думу райондин финотделин кІулин бухгалтерди гъилихну. Думу чав апІурайи ляхнин заан пишекар вуди гъахъну, фицики гъеле армияйин жергйириз дих апІури гъахънушра, хъа амма райондин улихъ-кІулихъ хъайидарин тІалабниинди думу хъана чан ляхниз хътау- ри шуйи, фицики думу йисари гъамцдар пишекарин кьит- вал айи. Финотделиъ алахъру гъайгъушнарин гъагъ лапра аьхюб вуйишра, хъа амма

багъри хизандиз гъафиган- ра дугъаз цийи гъайгъушнар алахъуйи. Хизандин ляхна- рихъди сабси дугъу, азад вахт абгури, диндин аьгъюваларин гъайгъушинра зигури шуйи. Гъеле йишвандин вахтнара кмиди Гъясамудин халу мусур- ман диндин дафтрар урхби- инд машгъул шуйи. Гъамци, йигълан-йигъаз, йислан- йисаз, къюрд-хъад дарпиди чан жандин къувватар гъайиф дарапІди дугъу илим аьгъю апІури ва хизандин гъайгъуш- нар гъуркІри гъахъну.

Аллагъу Тааьлайин амри- инди Гъясамудин халуйи чал- лантина анжагъ ужувлан рякъ ккипуз, чан багъри гъу- ландарси гъунши гъуландар- ра кмиди аьвамвалихъан ва мучІувалихъан ярхла апІбан гъайгъушнаъ учІвуз, аку ва нурлу яшайишдин уьмрихъ- на хуз гъайгъушин зигуйи. Дугъаз багъри табасаран ва аьраб чІаларси урус, тюрк ва аьзербайжан чІаларра ужуйи аьгъяйи. Гъаци вуйивали дугъ- аз жара миллетарин вакиларра чахъна жалб апІуз къувват айи. Думу кас мусурман диндин марцивал уьбхбан гъайгъуш- наъ айир вуйи. Сабпи нубатна- нуб аьдатар ваъ, хъа Шариаьт ву, кІури шуйи. Шариаьтдин гъякънаан вуйи читин месэ- лийр арайиз гъафиган гъунши гъуларин имамар дугъахъна чан терефнаан вуйи теклифар аьгъю апІуз гъуйи ва дугъу дурариз, Шариаьтдин гъюк- мариз асас духъну лайикълу

жавабарра тувуйи. Гъясамудин халуйи ва чан уьмрин юлдаш ФатІматди миржир велед гъюрхну ва тербияламиш гъапІну. Чпин веледариз гъю- куматдин заан образование гъадабгъуз яркъу мумкинвалар тувну ва дурар вари гъамуся- аьтра гъюкуматдин заан гъул- лугъариъ лихура.

Сабсана терефнакан дуп- ну ккунду, фицики Гъясамудин халу аьраб чІалниинди хайлин дафтрар дюзмиш ва гъязур гъапІу кас вуйивал яшлуйи- риз аьгъя, амма думу йисари иллагъки диндин темйириан вуйи китабар чапдиан адауз читинвалар алахъуйи. Дугъу аьраб чІалниинди яратмиш гъапІу саб китаб Хюрккарин Бедел-гъажийи багъри табасаран чІалназ илтІибкІну. Инсанвалин ва эдеблувалин терефарикан улхури, дупну ккунду, фицики Гъясамудин халу агъирвал кайир, учв заанди улупрур дайи, дугъ- аз инсанврехъна учв аьда- ти саягъниинди, жумартва- лин гафар апІбиинди улупуз аьгъяйи. Гъаддиз гъира кмиди дугъан ччвурнахъ варжа- риинди табасаранари анжагъ ужувлан ва баркаллу гафар кІура.

Агъмад- Гъясамудин Юсуфов Аллагъдин ﷺ рягъмат- диз 2002 –пи йисан гъушну. Гъит Аллагъу Тааьлайи му касдиз Фирдавс кІуру жен- нет къисмат апІри ва ухъура Аллагъдин ﷺ ужуб рякъюин мудам апІри! Амин.

ПОДПИСКА: «АССАЛАМ»–2009

Гъархрубси мапІанай

Ассаламу аьлейкум, гъюрматлу мусурман чвийр ва чйир!

Учвухъна ихъ багъри табасаран чІалниинди удубчІвурайи «Ассалам» газатдиз 2009 – пи йисаз имбу вазариз подписка дапІну ккунивалин гъякънаан цІийиКІулТан илтІикІурача ва КІваин апІурача, гъаз гъапиш жвуван марцци Ислам диндин гъякънаан улхури шлу «Ассалам» газатдиз подписка апІуз ухъу гъарсар шерик духъну ккунду. Вари йискъубаз вуйи подпикайиз удубчІвурайи къимат 180 манат, хъа саб вазлиз 15 манат ву. Гъаддихъди сабси учву гъарсари 2010- пи йисазра «Ассалам» газатдиз подписка апІбан гъайгъушин зигуб лазим ву.

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Гъит ухъу гъарсари Аллагъ бадали алдабгъу лик зяя дарибшри ва Чав Рягъимлу ва Къудратлу Первердигари ухъу Женнетдиз гъягъру агъларикан апІри!

Ихъ уьмриз лазимлу вуйи эдеблу терефарихъди, сабпи нубатнаъ ухъуз багъалу Ислам диндин гъякълу рякъюъди гъягъюз кюмек туврайи ичв гъюрматлу юлдаш багъри табасаран чІалниинди удубчІвурайи «Ассалам» газат ву. Гъамцдар гафарин къяляхъ дидиз подписка

апІбакан дериндиан фикрар апІуб ва учвухъди сабси ичв гъуншйиризира, вари гъуландаризра багъри чІалниинди удубчІвурайи «Ассалам» газатдиз подписка апІбахъна рюгъламиш апІуб ккун апІурача.

Ухъу гъар йигъан Аллагъу Тааьлайи ухъуз тувнайи ужувларикан мянфяаьт ктабгъурахъа. Инсан гъайванатарихъан фикирлувалинди тафавутлу вуйивалра аьгъяхъуз. Жвуваз Аллагъу Тааьлайи тувнайи аькъюл - фикир аьгъювалар гъадагъбаз харж дапІнура ккунду. Аьгъювалар айири гъадрарикан мянфяаьтра кадабгъну ккунду. Ихъ Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупнайиганси, «Инсанарикан ужурсир ярхи уьмур хъапІур ва ужудар ляхнар кІулиз адагъур ву».

«Ассалам» газатдин машариъ учу анжагъ ужувлан терефарикан бикІури шулча. Ич метлеб Гирами Къуръандин, Къудратлу Аллагъдин ﷺ варитІан ккуни Мугъяммад Пайгъамбарин ﷺ гъядисар, мусурман аьлимарин ва аьдати мусурман гъардшарин ва чйирин баркаллу ляхнарин гъякънаан макъалийр туври шулча. Ислам диндихъди аьлакъалу вуйи суалар туву ксариз бажаранлу аьлимари гъякълу жавабар туври шулу. Нагагъ ичв терефнаан учухъна жорбежор тІалабар кайи кагъзар

гъафиш, учу дишлади жавабра туври шулча. Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакъалу вуйи месэлийрикан гъавриъ адруб гъерхуз ккундуш, учуз бикІайи, мусурман аьлимар учвуз жаваб тувуз гъязур ву. Гъюрматлу ватанагълийир! Ичв кагъзариз, телефондиан вуйи зенгариз ккилигурача. БикІайи, ихъ багъри «Ассалам» газатдин ляхниъ иштирак йихъай. Артухъди ужувлар, бахтар ишричвуз!

Аьзиз юлдшар! Учвкан вуйи саб тавакъу (тІалаб) айич: жвуван багъри табасаран чІалниинди удубчІвурайи «Ассалам» газатдиз подписка апІуз ич газат тарабгъру ксари- вакилари кюмек апІиди. Дурар гъарсаб райондиъ а. Хъана текрар апІурача: подписка апІуз КІваьлан магъапІанай. Хъа учу, зиихъ узу гъапиганси, ичв теклифар ва тІалабар тамам апІуз чалишмиш хъидича ва гележегдиъра «Ассалам» газат ужувлан ляхнариз, инсанарин арайиъ дуствал ва мясляаьт уьбхбаз ишлетмиш апІидихъа, иншаАллагъ!

Гъит ухъу Къудратлу Аллагъу Тааьлайи лазим вуйи, хайирлу аьгъювалар гъадагъру ксарикан апІри! Амин.

Газатдин редакция

"АССАЛАМ" ГАЗАТДИЪ ГИРАМИ БИКІБАР А, ДУРАР МАРЦЦИ ДАРУ ЙИШВАРИХЪ ДИРЧУЗ ШАРИАЬТДИ ИХТИЯР ТУВРАДАР

ДИНДИЪ УЪМУР ХЪАПИРАЙИР

Баркаллу касдин дерин гафариз жаваб

Заки Дашдемиров!

Гъаму баркаллу касдин, ихъ элугълийин- мусурман гъардшин шиърар, ихтилатар урхруган, узу гъаражну дугъкан ийиз киваъ утлукъури шлу лапра ужудар фикрар газат, китаб урхрударин арайиз адагъуз чалишмиш шулза, гъаз гъапиш гъадрар эдеблувал жигъатнаан гъелелиг къалушнари кабцинайихъ жямаятлугъ уягъ ва сагъ аплуз кюмек туврудар, гъанаъ юкIв айи гъарсарин киваз тясир аплуз къувват айидар ву.

Ав, жиниди гъибтрадарза, гъаз вуш аьгъдарзуз, хъа амма жара шаирарин, писателарин яратмишариз Заки халуйин яратмишаризсиб заан къимат тувуз ийиз фикрари мажбур аплури, жумартвал улу-

пури шулдар. Гъаци вуйивалин сир гъаму касдиз шаирвалин заан устадвал айивалиъ рякъюрязуз. Аллагъу Тааълайи сагъи фикрарин гъамциб бул-лугъвал тувнаи касдикан артухъди дупну ккундаринхъа?!

Набалугъ йисариланмина диндин рякъюъди дацIракди гъягъюрайи гъаму касди ухъуз йицIбариинди дерин мянайин шиърар бахш дапIна ва дурарикан гъарсаб цIар киваъ айи фикрар-гъиссар гизаф ражари ерцбалан, «сифккан» ккадаъбалан къяляхъ ухъухъна дупнайидар ву. Заки халуйиз шиърар яратмиш аплбан хусуси образование адаршра, хъа амма дугъан шиърари, ихтилатари дерин мянайин произведе-

нийр яратмиш аплрударихъна вуйи тIлаблувализ жаваб туврайивалиин узу къадарсуз шад вуза. Гъацдар сагъи гъиссарихъна вуйи рюгълувал чав хъаплу баркаллу уьмрин жилгъйири арайиз гъабхи натижа ву.

Ваъ, ваъ, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чийр. Узу гъаму касдин артухъди тярифнан гафар аплубтIан газатдин гъаму машнаъ шлубкъан артухъди Заки халуйин шиърар тувуб ужу ву. Учвур дугъан цIарариз ичв терефнаан къимат тувай. Гъит ухъуз Гъарсабдикан аьгъю Аллагъди ﷻ шлубкъан артухъди ужувлан ляхнар аплуз амур аплри! Амин.

Пирмягъамед КЪАСУМОВ

Заки ДАШДЕМИРОВ

Васиятнама

Гъамциб легъзайин уьмриъ
Кюллуди хъайзухъ дустар.
Жвув саб даргагънаъ ахъси,
ГъутIурчIвну, гъергъну, имдар.
Жвуван дерди гъял аплру,
Шерик жвуваз дихъуйиш,
Дидлан артухъ багъаллуб,
Дариллий сарун яшайиш.
Хъадан вахтна палдумси
КIваълан душнайив узу?
Дарииш кабицIнайи беркси
Дяркънайин увуз узу?
ГучIуравуз увура
кацIур кIури узухъди?
Жюр,этлувал айир кIваъ
цIигъна гъягъюр дустрахъди.
ЧIудримаргъ дар, тунмаргъ дар
Дин гъардшарин аьлакъийр,
Базарарив бихъруб дар
Инсанвал, гъан, тув фикир.
Хилин гагъар ийив чиб-чпиз,
ТIубар фици хъналгуруш.
Гъаци яв гъиллигъариз
Багагъ кас аг, дихъуруш.
АйкIан гъацIр дин гъардаш,
Къюр кIуру «узу» шуйкIан?
Жвуваз гъацIр дихъурдарш-
Мяна адаф уьмрикан.
ШуйкIан уьмриъ, дихъуйкIан,
Саб юкIв айи къюр инсан?
Ашра, сарун ИсламтIан
Адар абгуз шлу дарман.
Бурма тIанIси, саф аплур
Дин Исламди ихъ юкIвар.
Мягъшар ийигъан даягъ шул,
КIулиз гъубхиш, му йикърар.
Гъач къюреддин дар юкIвар
Саф аплухъа, дин гъардаш!
Сар-сариз урцир нивгъар
Бахш аплухъа, дин гъардаш!
Жвуваз адаршра, тувуз
Гъиш ву вягъз - насигъят,
Кюмек дарииш, читин ву
Тяйин аплуб гъякъикъят.
Хялийр гъюри гъярайи
Карвансара ву Дюнъя,
Милин гъабхуз шулайиб
КъатI агъ ву, дарш - фукIара.
Мухриъ ккебкна жвуван юкIв,
ДабтIну улунуз шлуб дар.
Инсан ву чав зяйиф лукI,
Гъаври хъувал гъиш дар.

Малаик дар му гафар
яв улихъна хурайиш.
УвутIанна гуннагъкар
вуза, чара дубгнайиш.
Сифахъ гъузру чIюрхярси,
Дирчрийиш жвуван нукъсанар.
Жвувра шлий малаикси.
ГъанIза, нефсну гъитрадар.
Саб дирбаиш вал вуйинхъа,
Ад бадали гаф аплуб?
Я усалвал вуйинхъа,
Жвуван нукъсан улунуб?
Намуснан саб лишан ву -
Жвув исккан дис жарартIан.
Шаклу махъан, якъин ву -
Адлу шулву фунуртIан.
Уьмур ву саб тамаша,
Бязидариз улунуш.
Ваяки кьутна варчи,
Бязидарин кIул убчIвру.
Уьмрин гъайран жвуваз
Факъирин агъ дейребхъур.
Къазайиз аькси жвуваз
Гъяриш - Рягъман дидрихъур.
Шлиз аьгъя ихъ къисмат
Фициб хъибдиш закуриз?
Имбукъан гагъди моголет
Фир*яд вуйихъ Аллагъдиз.
Гъахъри имдар рякъ - хулиъ
Аьгъвал - сагъвал гъерхру кас,
УрчIвнуз хъюгъру диилади
Мелзнинди гъайри кас.
Шерик гъашиш му касдиз,
Жвувра гуннагъкар хъиди,
Дици дар, яваш, гъапиш,
Жвув мугъаз душман хъиди.
Иман камил вуйи кас
Тахсир кадр дустагъ ву.
Кючийригъ рякъруб дугъаз
Хпншиван гъяцIли жасад ву.
Дарман адру аьзарар
Гизаф ахъра арайиш.
Мярифат - гъюрмат имдар,
Шагъарив, я гъуларив.
Дюнъяйикан юкIв ийивру,
Хяви ляхнар гизаф а.
Ярхи уьмри жвув кацIру,
Жикъи уьмриъ мяна а.

* * *

Ялгъузвалиш гъамлувал
Муьмин касдиз айиб дар.
Аллагъ ву чан дерди-гъял,
Жараб дугъаз рякъюрдар.
Ма увухъна, бис ийиз хил,
Йикърарнаъ гъуз, дин гъардаш!
Мафициб вуш ихъ уьмрин шил,
Хъана рукъархъа, гъардаш!
Дет, дин гъардаш, ийиз кIулихъ,
Иман юлдаш аплри, ийи.
Йиз хизан - кюлфетарихъ
Мафици сабур гъубзри, ийи.
Иман хъади ккудукIри
Аьхиримжи нефсар.
ЙикIру ийигъ ужуб ибшири,
Гъадму ву ихъ кIван дидар.
Дерд мизиган ийиз кIулихъ,
Зул Жалалдиз гъямд аплин.
Ебхъури ийиз ибарихъ
Ясин тилават аплин.
ЙикIру ийигъан дин гъардаш
Яракар шул фунуртIан.
ГъанIхъа, эгер къисмат дарш,
Такъдир ву Аллагъдихъан.
Дерд мизиган ийиз кIулихъ,
Йиз вяда вуш, гъагъди.
Гъаму зяйиф бейтарихъ,
Узуз аьгъюб, хъюрхди.
Вари гъушу ва гъягъру
Рякъбин аплин узур.
ЧIивна гъацIсиб гъван хъубсну
Лишан дебкк накъвдинна.
Жвув хъиришур ву йикIузди,
Чара айиб дар дидиз.
Узу ккахъди ялгъузди
Накъвдиъ Мункар - Накириз.
Шлиз гъарай аплуза,
Хъуркърур айин ийиз дерднахъ?
Гъапишра, саб моголет ча,
Уьмур гъюруб дар къяляхъ.
Рюгъ жасадназ гъибди, кIур,
Зурба гъикмат даринхъа?
Накъвра дюзмиш хъибди, кIур,
Фици дупнаш жвув чахъна.

Мункар - Накир загъир шул,
Гъерхур: - Мягъбуд фуж вуяв?
Суал - жаваб асант шул
кIура, Иман пак вуш яв.
Шак хури инкар жвуван,
КIульина гъюр цIин гъалхан.
ИлтIишур кIур, жандилан,
БитIар гъюри гъар йишвхъан.
Уьмрин эвез гъял аплру
Гъадму ийигъ хъа гъарсарихъ.
Гъадму ийигъхан гучI аплру
Аькъюл ккунду инсандихъ.
Хъугърадарш му гафарихъ
Гъибт, узккан инжиг махъан.
Хъугърайиш Къуръандихъ,
Гъарай утIубчIвур кIваан.
Гъаиб вуйи гъюкмаригъ
ГъючIвидархъа саб артухъ.
Иман камил вуйи жви
Къюб гафнура аплур тухъ.
Мушваъ адаф шак - ккуман,
Гъикмат Аллагъдинуб ву.
Гъарсар касдин аьмалнан
Гъякъи чахъна рубкъруб ву.
Хъугърадарш му гафарихъ,
Гъит узу, инжиг мапIан.
Яв гъазанмиш гъанIубдихъ
Хъуркъдиша, шаклу махъан.
Узкан ккуниб, ахс аплуб
Аш ийи гъа яв, дин гъардаш.
Гъабхънуш узкан гиран шлуб,
Аьфи ибширишур, гъардаш.
Аьфи вуйиз, пай аплин,
Узу аьгъюкъандариз.
Гъяфи ибшири чпиз узкан
Инжиг гъашикъандариз
Вари гъушу ва гъягъру
Рякъ ягъурлуб ибшири ихъ!
Мягъшар ийигъан ахс аплру
Гуннагъар цIиб ишири ихъ!
Дерд мизиган ийиз кIулихъ
Инсан къюбан йикIрур дар.
Хъа хуш аьмал адрурихъ
Швнуб аьжал хъа гъагъидар.
Му гафар яв кIвак карсраш,
Васиятра бис, хъебехъ!
Уягъди гъуз, дин гъардаш,
шейтIан хъа гъа яв къяляхъ!
Дерд мизиган ийиз кIулихъ
Йиз васи тамам аплин.
Узу айи гъядрафихъ
Гъаму бейтар вьяъз аплин.

ГЪАМУ ДЮНЯ ДАГЪЛАР ВУ, ХЪА ИХЪ ГЪЯРАКАТАР - ЧИГЪАРИН СЕСЕР: ДАГЪЛАРИЪ ИХЪ ЧИГЪНАН СЕС ГЪАРГАН УХЪУХЪНА КЪЯЛЯХЪ ХЪТАБКУРУ

ГЪЯДИС

СУАЛАРИЗ ЖАВАБАР

Жара динарин инсанариз рамазандин вазли ушв бисувал чарасузуб вуди гъабхънийклан?

Саб жерге алимарин фикриинди, жара динарин инсанариз ушв бисувал чарасузуб дар, яни рамазандин вазли ихъ уммайиз шартI вуйиб ву. Хъа амма саб жерге алимари фикир аплурайиганси, иудейири рамазандин вазли ушвар дисувал гъибтуйи ва гъаддин ерина йискъубаъ саб ражну ушв бисуйи-Аьшураин йигъан. Христианари сифте кIуларь рамазандин вазли ушвар дисури гъахъну, хъа амма хъасин, ушвар дисувал йискъубан мани вазарь шлувал сеbeb вуди дурариз ушвар дисуз читин шулу. Гъадмуган дурарин алимари хъадукран вахтна ушвар дисуз къарар адабгъуру ва гъаддин Ю йигъсана иливну, чпи гъациб къарар адабгъаз лигну. («Фатх-уль-Аллам»)

Эгер мусурман дару касди ушв гъибисиш, думу гъакълуб вуди гъисаб аплуиклана?

Мусурман дару касдин ва Исламдихъан гъудучIвурин ушв бисувал гъакълуб вуди гъисаб аплурдар. Эгер мусурман дару касди (кафири) Ислам дин къабул гъаплиш, думуган гъадму касди ккадау гъудгнар ккахъну ккундар (мусурман диндиъ адру вахтарин), хъа диндихъан гъудучIву касди Ислам къабул аплалан къяляхъ учв динсузвалиъ гъахъи вари вахтнан гъудгнар ккахъну ккунду. («Фатх-уль-Аллам»).

Рамазандин вазли йигъандин вахтна шлиз-вуш уъл иплувал, шид убхъувал теклиф аплуз хай шулин?

Рамазандин вазли жара касдиз уъл иплувал, шид убхъувал теклиф аплуб гъарам ляхин ву-къадагъа дапIна, чаз ккунш мусурман кас ишри, ккуншсана динсуз (къафир), анжагъ ушв бисуз хай даршлу ксариз ктарди, мисал вуди гъадабгъиш палтарикан духънайи ва жара вахтна ушв бисувал къадагъа дапIнайи дишагълийиз ктарди, аьзарлу касдизра ясана рякъюъди гъягъурайизра ктарди.

Эгер узу ушв бисувал ккидипнуш, узуз гъадрар жвуваз ккуниган ккауз шулин, мисал вуди гъадабгъиш, Аьрафатдин йигъан ва гъ.ж. Гъадму йигъари ушв гъибисиш артухъди савабар тувуйклана, суннат- ушв гъибисганси?

Эгер сар касди чаз ккуниган, иллагъки, мисал вуди гъадабгъиш, итни, хамис йигъари, Аьрафатдин йигъан, шябандин вазли ва гъ.ж. ушвар гъидисиш, думуган дугъаз чав ккадау ушваринсиб ва суннат- ушв гъибисгансиб саваб тувру. Гъациб фикир аль-Хатибайин ва ар-Рамалийин ву, хъа амма ибн Гъажари кIури гъахъну, фицики гъадму касди суннат- ушв бисузра ният гъаплиш, думуган артухъди саваб тувру. («Фатх-уль-Аллам»).

Фунуб яшнахъанмина мусурман касди ушв дибисну ккунду?

Мусурман ксари ушвар дисуз ва гъудгнар аплуз чпи яшнаккна ккуркъу вахтна-ланмина хъюгъну ккунду. Яшнаккна ккуркъу адру бицидар ушвар дисуз ва гъудгнар аплуз буржлу дар, хъа амма абийр-бабари чпин веледарин 7 йис тамам гъабхъиган ушвар дисуз ва гъудгнар аплуз мажбури дапIну ккунду, эгер дурарихъан гъадму ляхнар кIулиз адагъуз шулуш.

Дурарин Ю йис тамам гъабхъиган, абийр-бабари чпин веледар гъудгнар аплуз ва ушвар дисуз мажбури дапIну ккунду. Эгер гъадрари гъудгнар аплурдарш ва ушвар дисурдарш, думуган абийр-бабарихъан дурариз жаза тувуз (тумбегъ гъадабтIуз) шулу (шари-аьтдиъ тасдикъ дапIнайи къайдайиз асас духъну). Дидланна гъайри, эгер хпир гъудган аплурдарш ясана ушвар дисурдарш, жилири дугъаз гъадму тIалабар тамам аплуз мажбури дапIну ккунду («Фатх-уль-Аллам»).

ДАГЕСТАНСКИЙ ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ И МЕДРЕСЕ ИМЕНИ ШЕЙХА МУХАММАД-АРИФА

Объявляют прием абитуриентов на очередной 2009/10 учебный год

Обучение предназначено для получения целостных знаний о религии и подготовки специалистов со средним и высшим профессиональным религиозным образованием.

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ:

- ✓ в Дагестанском исламском университете – 6 лет, включая один год на подготовительном отделении;
- ✓ в медресе – 3 года.

В университет принимаются юноши и девушки, имеющие среднее полное общее образование, в медресе – имеющие основное общее образование.

ПЕРЕЧЕНЬ ДОКУМЕНТОВ:

- ✓ нотариальная копия документа об образовании;
- ✓ копия паспорта – 2 шт.;
- ✓ фотокарточки размером 3x4 в количестве пяти штук;
- ✓ медицинская справка Ф 086;
- ✓ прививочный сертификат Ф 156/у-93;
- ✓ рекомендация от преподавателя религиозного обучения либо от руководителя мечети (имама), расположенной по месту жительства абитуриента.

Прием документов с 1 июня.

Наш адрес:

г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136

тел.: 67-55-08

МЯЛУМАТ

Дагъустандин Огни шагъриъ медресе

КIулин мистан багахъ Халид шагъ аль-Багъдадийин ччвурнахъ хъайи медресе ачмиш дапIна. Медресейин ччвур «Канзуль ильм» («Илмин хазна») ву.

Медресейиъ аьгъювалар гъадагъуз ккуни мусурман гъардшариз теклиф аплурача.

Медресейиз 14 йислан артухъ яш дубхънайидар къабул аплуру.

Душваъ суткаийъ 3 ражну пулсузди иплуб ва дагъру йишв тувру.

Лазим вуйи документар:

- паспортдин копия;
- аттестатдин копия;
- шиклар (3X4) - 5 шикил;
- медсправка, ф. № 086;
- гъяламарин сертификат, ф. 156 / у- 93;
- имамдихъан вуйи теклифнан кагъаз.

ОКТАБРЬ

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	ХъитIирхв Аль-Магъриб	Аль-гIишав
1	5.07	6.44	12.39	15.56	18.36	20.00
2	5.08	6.45	12.38	15.54	18.34	19.58
4	5.11	6.47	12.37	15.51	18.30	19.54
6	5.13	6.50	12.37	15.49	18.26	19.51
8	5.16	6.52	12.36	15.47	18.23	19.47
10	5.18	6.55	12.35	15.44	18.19	19.43
12	5.20	6.57	12.35	15.41	18.15	19.40
14	5.22	6.59	12.35	15.39	18.13	19.38
16	5.25	7.01	12.34	15.37	18.09	19.35
18	5.27	7.03	12.34	15.34	18.06	19.31
20	5.29	7.06	12.34	15.32	18.03	19.28
22	5.31	7.08	12.3	15.30	18.00	19.25
24	5.33	7.11	12.33	15.28	17.57	19.22
26	4.35	6.13	11.33	14.26	16.55	18.20
28	4.37	6.15	11.33	14.24	16.52	18.18
30	4.39	6.18	11.33	14.22	16.50	18.16

Учредитель

Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет

Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

заместитель муфтия РД Махди-хаджи МУТАИЛОВ Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Редактор Пирмагомед КАСИМОВ

Художник Саид САИДОВ

Компьютерная группа Лейла ГУСЕЙНОВА Ахмед МАГОМЕДОВ

Менеджер Мухаммад ХИРИЯСУЛАЕВ

При перепечатке ссылка обязательна. Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по ЮФО (г. Ростов-на-Дону). Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 10-6401 от 15 декабря 2006 г. **Индекс 51325** Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Сдано в печать 14 сентября 2009 г. Тираж 1 200 экз. **Адрес редакции** 367015, РД, г. Махачкала, ул. М. Ярагского, 128. **Тел.:** (8722) 61-00-64. По вопросам подписки и доставки обращаться по телефонам: по Республике Дагестан — 8-988-699-28-24 по г. Махачкале — (8722) 914-222. E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru